

Protokoll Klarälvens Vattenråd 2019-02-19

Plats: Munkfors kommun, lokal Älven kl. 12.30 -16.00

Närvarande

Katarina Erelöf, William Dickson, Liisa Larsson, Katrin Edholm, Anna Sjörs, Lars Emilson, Tony Sahlberg, Hans Nilsson, Alexander Torin, Hans Nordberg, samt Simon Jonsson. Observatörer: Bengt Epperlein samt Eric Bergwall. Särskilt inbjudna som deltar hela dagen: Robin Lindgren, Sportfiskarna, Karlstads nya vattenstrateg Sofia Hallerbäck samt praktikant Svante Näsman från Forshaga kommun.

Anmält förhinder

Lars Emilsson

Dagen började med ett uppskattat studiebesök på Munkfors kraftverk. Därefter: Robin Lindgren, Sportfiskarna berättade om smoltförsöket vid Edsforsen som länsstyrelsen genomförde 2018. Katarina Erelöf redogjorde för Fortums strategi för synkroniserat släpp av vatten förbi kraftverken.

- 1) **Justerare** Katarina Erelöf utses att justera protokollet
- 2) **Ekonomisk rapport.** Vi har 78 354 kr i kassan. 70 000 kr är spikat till öring-isättning Klammasystemet. Kring maj beräknas vi få samverkansbidraget på 60 000 kr, om verksamhetsrapport mm godkänns av HAV.
Beslut: Styrelsen godkänner redovisningen.
- 3) **Lokal åtgärdsplan för Musåsystemet.** Länsstyrelsen har aviserat att det finns projektmedel för vattenråden att söka. Projektet ska genomföras under 2019, redovisas sista nov 2019, men uppbokade kostnader på beställda arbeten som utförs 2020 kan ingå. Att ta fram en lokal åtgärdsplan för Musåsystemet har beslutats av stämman 2018. Styrelsen har utsett en styrgrupp bestående av Anna, Katarina, Liisa och representant från FVOF. Vår insats blir att vara projektledare behjälpliga vid ev. elfisken, sammanställa rapport och informera tillsammans med Hagfors kommun. En ny LOVA-version delades ut på mötet, Bilaga 1.
Beslut: Styrelsen godkänner ansökan om 165 000 kr för att ta fram en lokal åtgärdsplan för Musåsystemet
- 4) **Verksamhetsrapport för 2018.** Bilaga 2 och 3. Revisor har godkänt den ekonomiska delen. *Beslut; Styrelsen godkänner verksamhetsrapporten*
- 5) **Vilka typer av remisser ska vattenrådet svara på?** Diskussionspunkt.

6) **Redovisning våra projekt**

Redovisning av projekt 1 Acksjön: Åtgärder i den lokala åtgärdsplan som vattenrådet tog fram är nu fullt ut genomföra. Vi bedömer att systemet som helhet nu har uppnått god ekologisk status – förutsatt att kalkningen ger önskat resultat. Under perioden 2015-2016 gjordes flera utredningar om systemets status före åtgärder. 2017 revs dammen (huvudman Fortum Sverige). Länsstyrelsen har varit huvudman för biotopförbättringar i älven som skett 2018. En makrofytinventering har skett sommaren 2018. Fortum har fotograferat med drönare och loggar vattenståndsnivåer, vilket varit viktigt denna torra sommar. Elfiske har skett, liksom kalkning och uppföljning av den. Värmlands Museum har inventerar stenåldersboplatser på den nygamla strandremsan. Vattenrådet har här deltagit genom en osteologisk undersökning av benfynd. Uppföljning sker i samverkan med Fortum Sverige, Länsstyrelsen Värmland, Kalkningsförbundet, FVOF och Hagfors kommun. Vattenrådet ansvar är att förmedla uppföljningsresultaten till allmänhet. Vi har anordnat ett publikt möte med boende i området under hösten samt sammanställt en rapport som uppmärksammas på Fortums nyhetssait, SVR, båda värmlandstidningarna och SVT Värmland. Rapporten delades ut på mötet. *Styrgrupp: Katarina, Liisa, Eric och Anna. Hagfors kommun.*

Redovisning av projekt 2 Framtagande av lokal åtgärdsplan för Värmullen. Lova-medel har erhållits. Hagfors kommun är huvudman Styrgruppen består av kommunen (projektledning) Uddeholms AB Vattenrådet. Det är ett flerårigt projekt. Under året har syrgas och näringsstatus undersökts. Två närboendeträffar hölls i början av 2018 som mynnade i att "Värmullens vänner" bildats som består av boende kring sjön. Vattenrådets roll är att bekosta en undersökning av sjöns fiskbestånd vilket även innebär att undersöka fiskhälsan. Detta är ej ännu klart, men medel har överförts till projektet. Projektet är försenad pga. byte av projektledare. Vi har deltagit i 12 möten. *Styrgrupp: Hagfors kommun, Uddeholms AB och vattenrådet genom Anna som nu tagit på sig projektledarrollen på deltid, anställd av Hagfors kommun.*

Redovisning av projekt 3 Genomförande av det lokala åtgärdsprogrammet (fas 1) Upplunden har kunnat genomföras genom att vi fått medel från länsstyrelsen, 200 000 kr under två år. Fas 1 har innefattat bottenfaunaundersökning två lokaler, inventeringsfiske i 5 sjöar, biotopförbättringar Klamma älv, åtgärder vid tre vandringshinder och utsättning av flodkräfta. E_DNA (signal – flod och kräftpest) har undersökt i området under länsstyrelsens regi. Fortum har 2017 lämnat in ansökan om utrivning av sina fyra dammar. Vattenrådet har sänt ett remissvar (positivt). Ansökan om utrivning ligger ännu hos domstol för beslut. (Vi kallar Fortums utrivning fas II) Vi avvaktar detta före inplantering av öring, som vi har sparat 70 000 kr till. (Fas III). Då detta är genomfört kommer sannolikt systemet att uppnå god ekologisk status. Mötet och arbete ute i fält vid 13 tillfällen. Rapport fas I, finns och delades ut på mötet. *Styrgrupp har varit William, Anna, Tony. Katarina och Hagfors kommunrepresentant som varierat under projektet. Hagfors kommun.*

Redovisning av projekt 4 Blysjöområdet. Åtgärdsplan beslutas i maj 2017 på ett välbesökt öppet möte i Östra Deje där Etapp 1 avslutades. Genomförande sker som ett LOVA projekt 2018-2019 under Kalkningsförbundets huvudmannaskap. Forshaga kommun är projektledare, Vattenrådets insats är bl.a. provfiske eller e_DNA-analyser i Blysjön och Karsjön samt ideell arbetstid t.ex. vid provtagningar. Konsulthjälp tas in för att hantera de juridiska frågorna vid de marksavvattningsföretag som finns i systemet. Detta arbete har påbörjats. Under sommarstagnationen mättes syrgashalt och näringsämnen i Blysjön och Karsjön. Kontakter med brukare/fastighetsägare har tagits. *Styrgrupp: Katrin, Bengt och Anna. Forshaga kommun.*

Redovisning av projekt 5 Halgån

Vi är negativa till den påverkan som kraftproduktionen idag medför på sträckan mellan fångdamm och kraftverkets utsläppspunkt. Brattfallet ligger mitt i den sträcka som idag inte får det överskottsvatten från hålldammen som istället släpps nedströms Brattfallet, vilket utan att påverka kraftproduktionen skulle kunna släppas i en punkt ovanför fallet. Vi avvaktar nu processen kring lagligförklaring av kraftverket. Brattfallet såldes 2018 till ett mindre företag, Bergfors kraft, med säte i Örebro. Vattenrådet har varit i kontakt med dem och delgivit dem våra två samrådsyttrande över lagligförklaringen av Brattfallet. De är nu medlemmar i vattenrådet. Vattenrådet har guidat i området vid två tillfällen under året, bl.a. för personal vid Torsby, Sunne och Hagfors miljönämnden. Vi har även kollat vattenflödet under sommaren vid flera tillfällen och då uppmanat Fortum att släppa det vatten högre upp i älven som inte passerar kraftverket, vilket inte fått gehör, sannolikt på grund av försäljningen. *Ingen styrgrupp utsedd. Torsby och Hagfors kommuner, samt Dalarna.*

Redovisning av projekt 6 Musåsystemet

Se §3.

Redovisning av projekt 7 Ranån/Manån

Vi avvaktar lagligförklaring av dammen. Här krockar kulturintressen med biologiska intressen, vilket vi diskuterade på plats med dammägaren vid ett välbesökt årsmöte i maj 2018. Vår avsikt är att ta fram en lokal åtgärdsplan för systemet, som omfattar mer än själva dammen vid Ransjön. *Ingen styrgrupp utsedd. Munkfors och Sunne kommuner*

Redovisning av projekt 8 Femtan

Även här är målsättningen att ta fram en lokal åtgärdsplan. Torsby kommun som tidigare inte har haft resurser, har under 2018 utsett en ny representant i vattenrådet, med fokus på övre Klarälvdalen och utveckling av turism/näringsverksamhet, vilket bådär gott. *Styrgrupp: Hans N och Hans N samt Johannes Ainegren. Torsby och Malung kommuner.*

Redovisning av projekt 9 Svartån

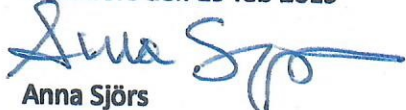
Delar av Svartåns nedre lopp är naturreservat. Här finns två vandringshinder. Uppströms finns ytterligare fyra dammar. Ingen av dessa dammar har idag någon kraftnytta. Under året har den klagan på staten som vattenrättsinnehavaren framfört avgjorts, till innehavarens nackdel. Tidigare har vattenrådet sammanställt en rapport om problematiken i samråd med de berörda. Vattenrådets rapport från 2016 delades ut på mötet. Stämman beslöt 2017 att fortsätta projektet som ett dialogprojekt för att försöka komma fram till bra åtgärder. Vi har efterfrågat hos länsstyrelsen om anordnandet av ett sonderande möte där vattenrådet får framlägga läget. Syftet är att få klarhet i statens inställning till de åtgärder som behöver genomföras. Ännu inget svar. *Arbetsgrupp utsedd: Anna och William. Filipstad, Hagfors och Karlstads kommuner.*

Redovisning av projekt 10 Tjärnsälven

Området är inte uttaget som riksintresse för vattenkraft. Däremot finns idag sjöar som är uttagna som kraftigt modifierade vatten. I vårt remissvar har vi påpekat att vi stöder underlaget för remissen att inte minska de åtgärdskrav som idag finns för att uppnå god ekologisk potential. En lokal åtgärdsplan bör tas fram, vilket vi ännu inte har haft resurser till det förarbete som kvävs. Projektet kräver även större intresse från Karlstad kommun. *Arbetsgrupp: ej utsedd. Berörda kommuner: Hagfors Forshaga samt Karlstads kommun*

- 7) Bevakning av projektet Två länder en elf : Mindre tillflöden i Övre Klarälven. Det är väldigt prioriterat att utöka lekområden för lax och öring i Övre Klarälven. Det är oklart om detta kommer att inrymmas i "Två länder en älv- projektet". Vår roll i projektet är oklar.
- 8) Planering av stämman 2019 Stämman planeras att hållas tillsammans med Klarälvens vattenvårdsförbund som vanligt. Forshaga kommun är värd. Tid 14 maj. Forshagas kommunrepresentant Lars och Katrin utformar programmet.
- 9) Övriga frågor
Länsstyrelsen har frågat vattenrådet om vi kan vara värd för vattenrådets dag i början av september. De vill att vi visar upp Acksjöprojektet, Vi får 5000 kr i bidrag för detta. Länsstyrelsen står för lokalkostnad och mat. Vi kan vara i Bergsängs f.d. skola. Det är inte så mycket merarbete för oss, då vi redan har mycket infomaterial om projektet klart. Beslut: Klarälvens vattenråd ansöker om att få vara värd för vattenrådets den 3 sept 2019.
- 10) Nästa möte blir ett telefonmöte ons den 27 mars kl. 09-11 med godkännande av handlingar till stämman som blir 14 maj. Då har vi förhoppningsvis fått besked om bidraget till framtagande av lokal åtgärdsplan Musåsystemet. Vi kommer som vanligt att ha flera möten i olika arbetsgrupper under våren.

Munkfors den 19 feb 2019

Anna Sjörs

Justeras:

Katarina Erelöf

- Bilagor
1. Förslag till projekt Lokal åtgärdsplan Musåsystemet (punkt 3)
 2. Verksamhetsrapport 2018 (Punkt 4)
 3. Ekonomisk rapport 2018 (Punkt 4)